

esseret i Fred; og det var den, fordi Kulturen var en uoverstigelig Hindring; og det var den, fordi Demokratiet var saa stærkt i alle Lande, at det kunde hindre Krig; og det var den endelig, fordi en Nutidskrig vilde kræve saa uhyre Pengeofre, at ikke en eneste Stormagt turde tænke paa at indlade sig i Krig med en anden Stormagt. Disse Begrundelser havde man for den Paastand, at en europæisk Krig vilde være umulig i det 20de Aarhundrede eller i alt Fald i saa høj Grad usandsynlig, at der ikke var nogen Grund til at tage Hensyn til Paa-stande derom. Og det sagde man, uagtet man maatte se i de Aar, at Skyerne trak sig tættere og tættere sammen. Hver Dag bragte sine Beviser for, at Krigen maatte komme. Jeg har nævnt det før, da jeg havde Ordet forleden Dag, at der hos os ikke var Tvivl om, at den vilde komme; vi kunde ikke sige, hvornaar den kom, men at den maatte komme, tvivlede vi ikke om. Vi kunde heller ikke sige, hvor længe den vilde vare, eller hvor mange der vilde komme med; men en saadan bestandig Rustning, som fandt Sted overalt, en saadan Anspænding af alle Folkenes Kræfter for at samle de store Militærmidler sammen, kunde ikke fortsættes uden at maatte faa Udslag, det maatte komme til en afgørende Vending, et Krak, om man vil. Og vi saa det her. Saa snart en af Magterne rørte sig, rørte den anden sig ogsaa. Naar den tyske Flaade kom til København paa Besøg, kom den engelske ogsaa og den franske med, og de kom naturligvis ikke her til København, fordi deres Soldater skulde gaa i Tivoli, hvad de for Resten gjorde, men de kom her for overfor hinanden at demonstreere deres Interesser.

Men ud fra de Synspunkter, de Radikale saaledes havde, indrettede de hele deres Politik i de Aar; de stillede Forslag om, at Danmarks Militærmagt skulde indskrænkes til en Politivagt, og Socialdemokraterne vilde afvæbne. De kunde altid gaa et Skridt videre end de Radikale, og det har været saa ulykkeligt for de Radikale og deres Politik, at de aldrig rigtig kunde følge Trop. De anstrengte sig paa det bedste for at tage de længste Skridt, de kunde, men det var ikke let. De kom altid sjokkende et Skridt bagefter. Socialdemokraterne lader sig ikke lumpe, og naar derfor de Radikale siger, at Danmark kan klare sig med en Politivagt til Lands og til Vands, siger Socialdemokraterne: Vi kan klare os med ingenting. Saa kan man ikke komme længere. Men saa naivt,

om jeg maa sige saadan, saa de Herrers Partier den Gang paa Stillingen.

Det virker ganske forbavsende paa en, naar man læser Udtalelser i Rigsdagen fra de Aar. Det ærede Medlem fra Fredericia, som ogsaa er stærkt fremme i denne Debat, stod og forsikrede paa det højtideligste her i Tinget, at hvis der var Tale om, at den tyske Hær skulde gaa imod Danmark, vilde alle tyske Socialdemokrater i Hæren nægte at lyde Befalingen, fordi de vilde betragte det som en Forbrydelse, og Soldaterne har ikke Forpligtelse til at begaa en Forbrydelse, selv om de bliver kommanderet dertil. Hvis Danmark virkelig havde villet rette sig efter den Slags Raad, som det ærede Medlem fra Fredericia gav, vilde vi i Sandhed have været ulykkeligt stillede. Og det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) havde ogsaa sin Mening fuldt færdig og stod her og forklarede os, at vi behøvede ingen Hær, for, sagde han — jeg læser hans Ord op, det kan ikke skade det høje Tings Medlemmer at faa dem opfrisket — „jeg maa sige, at jeg har ikke mindste Tro paa, at en saadan Krig vil komme, at der skulde komme en Tilstand frem, hvor Tyskland stillede sine 5 Millioner Soldater i Krig mod Frankrigs 3 eller 4 Millioner, hvor mange de nu har. Det er nemlig ikke Regeringerne, der længere kan lave en saadan Krigstilstand. Der er heldigvis andre Faktorer, som vil gøre sig gældende til Fordel for Freden. Den Faktor, jeg tænker paa“, sagde det ærede Medlem, „det er de faglige og politiske Organisationer, Arbejderne i alle Kulturlande, der staar som Fredens Vogtere og Bevarere. Arbejderne har i Virkeligheden Midler, der sætter dem i Stand til at holde Krigslysten i Tømme, Midler til at forhindre en saadan Krig. Som et saadant Middel vil jeg nævne det ganske simple, at hvis en af disse Magter vover at begynde en Angrebskrig, erklærer de Generalstrejke. Det vil sikkert være et Middel til at faa disse Krigslyster slaaet ned og gøre Krigsførelse umulig“.

Overfor den Slags Udtalelser af det ærede Medlem fra Fredericia og det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds udtalte jeg, at saaledes vilde det ikke gaa; i Tyskland vilde det gaa saadan, at naar Trommerne lød, og Soldaterne marcherede, vilde de tyske Socialdemokrater marchere med. Og saaledes gik det jo ogsaa. De tyske Socialdemokrater, ja, hvad gjorde de paa Rigsdagen? de gav Kejsers Wilhelm Haandslag! og hvad gjorde